

מיתרים: בית הספר כארגון לומד

אורנה אלחדוף, רכזת פדגוגית, ברנקו וייס מיתרים, מיתר

המורה הטוב הוא אדם לומד ומתפתח. מעצם ההוראה מתקיימות אינטראקציות בין המורה, התלמידים והסביבה הלימודית. במהלך האינטראקציות הללו המורים מבנים ידע מקצועי ומחפשים את הדרך להגיע להבנות של הלומדים במטרה להשביח את למידתם. התפיסה בבית ספרנו היא שההתפתחות המקצועית של המורה חשובה לא פחות מהלמידה של התלמידים. ועל בסיס התפיסה הזאת בית הספר פועל כארגון לומד בכמה רבדים.

מנהל בית הספר, אהרון עטיה, יזם תכנית חדשה להקמת צוות מוביל פדגוגי שתפקידו יהיה להוביל מהלכים פדגוגיים בין-תחומיים. היוזמה המבורכת זכתה להדים חיוביים במקומות שונים.

בצוות המוביל בבית ספרנו חברים חלק מרכזי המקצועות ומורים מובילים בתחום. במפגשים שהתקיימו השנה הדגשנו את הצורך בבניית תרבות ארגונית של למידת עמיתים, ב"פתיחת הדלתות" בשיתוף פעולה בין-תחומי,

בבניית נושאי רוחב לימודיים, בבניית תכניות עבודה המושתתות על מיומנויות משותפות לאורך השנה, בשימוש באותם מושגים ובשפה משותפת בית-ספרית.

בתכנית העבודה לשנת הלימודים הבאה שמנו לנו לדגל להמשיך בפיתוח ובלמידה משותפת של הצוות המוביל, ולבנות מערכת שעות שתאפשר לחברי הצוות מפגשים דו-שבועיים.

כאמור, ההתפתחות המקצועית של המורים חשובה ביותר, ולכן בכל שנה אנו בוחרים לקיים השתלמות מוסדית רלוונטית למורי בית הספר. השנה השתתפנו בהשתלמות "למידה לשם הבנה" שהנחתה איריס שגיא, מנחה פדגוגית. בנוסף, כל מורה נדרש להשתלם בתחומי ולהתעדכן בתכניות הלימודים החדשות.

שלושה מורים מובילים בבית הספר - רכז שכבה י' אלון גוברין, רכזות מדעים חט"ע שלי וייס, ואנוכי, רכזות פדגוגית - השתתפנו בהשתלמות "הערכת מורים" שהנחתה רונית חיימוב. בעקבות ההשתלמות ערכנו מפגשים עם הנהלת בית הספר ועם כל צוות המורים, במטרה להנחיל בבית הספר תרבות של צפיית עמיתים והערכת מורים. במפגש עם המורים הועלו סוגיות רבות וחששות רבים, למשל כמו צפייה של מורה צעיר במורה ותיק. עם זאת, רוב הצוות מספיק פתוח ונכון לקבל שינויים וחיידושים גם במסגרת תהליכי הערכת מורים.

בשבוע הרשתי נקיים בבית הספר שבוע "בא לבקר", ובמסגרתו כל מורה יצפה במורה אחר. כל מורה יהיה גם נצפה וגם צופה. בתום הצפייה בשיעור ייערך משב למורה.

צפיית עמיתים מחזקת את התפיסה שמורה טוב הוא מורה לומד ומתפתח. מכל שיעור של מורה אחר ומכל משב אפשר להשכיל ולאמץ רעיונות ומתודות הוראה נוספות.

הלמידה המשמעותית היא אחת מאבני הדרך המובילות את העשייה הפדגוגית בבית ספרנו. בתכניות העבודה בתחומי הידע השונים נתבקשו המורים ליצור פריסת הערכה שנתית הכוללת 30% הוראה חלופית, למידה אחרת, למידת חקר, שבה התוצר הסופי הוא לא מבחן.

שיא הלמידה היה בערב חשיפת תוצרים לתלמידי בית הספר ולהוריהם. התוצרים הרבים והמגוונים שיקפו את הלמידה המשמעותית בשכבות השונות ובתחומי הידע השונים: ההצגה "חיים רק פעם אחת", שהעלו תלמידי הגברת התאטרון בהנחיית המורה שירן ביבי. ההצגה עסקה בנושא "אלכוהול ונהיגה בשכרות", ובסיומה נערך דיון בשיתוף ההורים ותלמידי ההגברה.

עוד הוצגו פוסטרים מדעיים שהפיקו תלמידי מדעים בחט"ב ותלמידי הגברת ביולוגיה. חלק מן הפוסטרים עסקו בנושא "סמים ואלכוהול" - נושא רוחב שהוביל רכז סמים ואלכוהול המורה ויקטור אטון. בנושא זה הכינו תלמידי הגברת התקשורת שיעור והעבירו אותו בכל כיתות בית הספר.

תוצר נוסף הוא עיתון שהוציאו תלמידי הגברת התקשורת בהנחייתה של המורה טליה ג'קסון. העיתון כלל כתבות בנושאים שונים ומגוונים.

תלמידי הגברת ערבית בהנחייתה של המורה לימור אומסי הוציאו עיתון בערבית.

במסגרת הערכה החלופית בהבעה בשכבה ט' עסקו התלמידים בדילמה מוסרית לפי בחירתם. הם חיפשו מקורות מידע בנושא והציגו אותו לדיון. בערב חשיפת התוצרים הוצגה אחת העבודות בנושא "טבעונות", והנושא נדון באחת התחנות.

במהלך השנה צוות ספרות הוביל בכיתות השונות פרויקט כתיבה - בעקבות קריאת ספר או יצירות ספרותיות אחרות. תהליך הכתיבה עורר בתלמידים חשיבה ממקום רגשי והבנה מעמיקה יותר של היצירות. תוצרי הכתיבה הוצגו גם הם בערב החשיפה. עוד הוצגו עבודות חקר של תלמידי החטיבה העליונה בנושאי רוחב החולשים על יצירות רבות.

נוסף לאלה, בהיסטוריה הוצגו פוסטרים היסטוריה בנושא מהפכות ומגלי עולם, קומיקס ועבודות חקר באנגלית, ודגמים של מערכת השמש כחלק מנושאי הלימוד בגאוגרפיה.

המגוון הרב של התוצרים בתחומי הידע השונים אכן מוכיח למידה מתוך עשייה של התלמידים, ולמידה מתוך עניין ובחירה אישיים.

שנת הלימודים תשע"ה הייתה רבת עשייה פדגוגית, למידת עמיתים תלמידים ומורים, צפיית עמיתים, הקמת צוות מוביל, ימי שיא והצגת תוצרים. ולצד כל אלה היה התקשוב חלק משמעותי מאוד בתרבות הלמידה הבית-ספרית.

וכפי שכתב פרנק הרברט: "תמיד יש משהו חדש שאנחנו יכולים ללמוד על כל דבר. ככה זה ביקום אין-סופי". ■